

POSELSTVÍ PAPEŽE
 JANA PAVLA II.
 K SVĚTOVÉMU DNI
 NEMOCNÝCH
 11. ÚNORA 2004

VYDALA ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE
 PRAHA 2004
 (PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

Ctihodnému bratru

JAVIERU kard. LOZANO BARRAGÁN,

předsedovi Papežské rady pro pastoraaci mezi zdravotníky

1. Světový den nemocných, který se každý rok koná na jiném kontinentu, má tentokrát jedinečný význam. Jeho oslavy totiž proběhnou v Lurdech ve Francii, v místě, kde se 11. února 1858 zjevila Panna Maria a které se od té doby stalo cílem mnohých poutí. V této horské oblasti chtěla Madona zjevit svou mateřskou lásku zvláště k trpícím a nemocným. Od té doby je stále přítomná trvalou starostlivostí.

Tato svatyně byla vybrána proto, že na rok 2004 připadne 150. výročí vyhlášení dogmatu o Neposkvrněném početí. Stalo se tak 8. prosince 1854, kdy můj předchůdce blahé paměti, blahoslavený Pius IX., dogmatickou bulou *Ineffabilis Deus* potvrdil „Bohem zjevenou nauku, která zastává, že blahoslavená Panna Maria byla uchráněna, pro zvláštní milost a výsadu všemohoucího Boha, v očekávání zásluh Ježíše Krista, spasitele lidského pokolení, a zproštěna od každé poskvrny prvotního hříchu od prvního okamžiku svého početí“ (DS 2803). V Lurdech Maria v místním dialektu říká: „*Que soy era Immaculada Councepciou.*“ (Já jsem Neposkvrněné početí – pozn. red.)

2. Nechtěla snad Panna Maria těmito slovy vyjádřit pouto, které ji pojí se zdravím a životem? Jestliže skrze prvotní hřích přišla na svět smrt, pro zásluhy Ježíše Krista Bůh uchránil Marii od každé poskvrny hříchu a přišla k nám spása a život (srov. Řím 5,12–21).

Dogma o Neposkvrněném početí nás uvádí do srdce tajemství stvoření a vykoupení (srov. Ef 1,4–12; 3,9–11). Bůh chtěl darovat lidskému stvoření život v hojnosti (srov. Jan 10,10), podmínil nicméně tuto svoji iniciativu svobodnou odpovědí učiněnou z lásky. Člověk tím, že odmítl tento dar svou neposlušností, která přivádí ke hříchu, tragicky přerušil životní dialog se Stvořitelem. Proti Božímu „ano“, prameni plnosti života, se postavilo lidské „ne“, vyvolané pyšnou nezávislostí oznamující smrt (srov. Řím 5,19).

Celé lidstvo bylo svrženo do této uzavřenosti vůči Bohu. Pouze Maria z Nazaretu byla v očekávání Kristových zásluh počata zproštěná prvotního hříchu a zcela otevřená Božímu úmyslu, takže nebeský Otec v ní mohl uskutečnit plán, který měl pro lidi.

Neposkvrněné početí souzní mezi Božím „ano“ a „ano“, které Maria vyslovila s úplným odevzdáním se, když jí anděl přinesl nebeské poselství (srov. Lk 1,38). Toto její „ano“ jménem lidstva znovu otevřelo světu brány ráje díky vtělení Božího Slova v jejím lůně skrze Ducha Svatého (srov. Lk 1,35). Původní plán stvoření je tak obnoven a umožněn v Kristu a v tomto plánu nachází místo také ona, Panna Maria.

3. Zde leží klíč obratu dějin: s Neposkvrněným početím Panny Marie začalo velké dílo vykoupění, které se uskutečnilo Kristovou drahocennou krví. V něm je každá osoba povolána ke své plné realizaci až k dokonalosti svatosti (srov. Kol 1,28).

Neposkvrněné početí je tedy slibným úsvitem zářivého dne Krista, který svou smrtí a zmrtvýchvstáním znovu obnovil plnou harmonii mezi Bohem a lidstvem. Je-li Ježíš pramen života, který vítězí nad smrtí, Maria je starostlivá matka, která vychází vstříc očekáváním svých dětí, a proto pro ně získala zdraví duše a těla. Toto je poselství, které lurdská svatyně znovu předkládá zbožným poutníkům. To je také smysl tělesných a duchovních uzdravení, která jsou zaznamenána u jeskyně Massabielle.

Ode dne, kdy se zjevila Bernadettě Soubirousově, „uzdravila“ Maria na tomto místě bolesti a nemoci a mnoha svým dětem vrátila tělesné zdraví. Překvapivější zázraky ale učinila v duších věřících tím, že se otevřela setkání se svým synem Ježíšem, pravé odpovědi na nejniternější očekávání lidského srdce. Duch Svatý, který ji zastínil v okamžiku vtělení Slova, přetváří duše nespočetných nemocných, kteří k ní připutují. I když ti neobdrží dar tělesného zdraví, mohou vždy přijmout jiný, ještě důležitější dar: obrácení srdce, pramen vnitřního pokoje a radosti. Tento dar mění jejich životy a činí je apoštoly Kristova kříže, praporu naděje, i když tvrdými a těžkými zkouškami.

4. V apoštolském listě *Salvifici doloris* jsem poznamenal, že utrpení náleží k dějinným událostem člověka, který se je musí naučit přijímat a překonávat.¹ Ale jak toho může dosáhnout, ne-li díky Kristovu kříži?

Ve smrti a zmrtvýchvstání Vykupitele lidské utrpení nachází svůj hlubší smysl a svou spásonosnou hodnotu. Celá tíha lidských soužení

¹ Srov. JAN PAVEL II. Apoštolský list o křesťanském smyslu lidského utrpení *Salvifici doloris* (11. února 1984), 2.

a bolestí je shrnuta v tajemství jednoho Boha, který na sebe vzal lidskou přirozenost, a pokořil se tak, že s ním bylo jednáno „kvůli nám jako s největším hříšníkem“ (2 Kor 5,21). Na Golgotě na sebe vzal hříchy celého lidského stvoření a v opuštěnosti volal k Otcí: „Proč jsi mě opustil?“ (Mt 27,46)

Z paradoxu kříže pramení odpověď na naše zneklidňující otázky. Kristus trpí pro nás: On bere na sebe utrpení všech a vykupuje je. Kristus trpí s námi tím, že nám umožnil sdílet s ním naše útrapy. Lidské utrpení spojené s Kristovým se stává prostředkem spásy. Proto věřící může říci se svatým Pavlem: „*Ted' sice pro vás trpím, ale raduji se (z toho), protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět (do plné míry) Kristových útrap; (má z toho prospěch) jeho tělo, to je církev.*“ (Kol 1,24) Bolest přijatá s vírou se stává bránou pro vstup do tajemství Pánova spasitelného utrpení, které už nebere pokoj a štěstí, protože je prožáno světlem vzkříšení.

5. Pod křížem tiše trpí Maria, která se zvláštním způsobem účastní Synova utrpení, stává se matkou lidstva, připravena přimlouvat se, aby každá osoba mohla být spasena.²

V Lurdech není těžké pochopit tuto jedinečnou Mariinu účast na Kristově spásné úloze. Zázrak Neposkvrněného početí připomíná věřícím jednu základní pravdu: spásy je možné dosáhnout jen tím, že se budeme poslušně účastnit plánu Otce, který chtěl vykoupit svět smrtí a zmrtvýchvstáním svého jednorozeného Syna. Křtem je věřící uveden do tohoto plánu spásy a je osvobozen od prvotního hříchu. Nemoc a smrt, i když zůstávají přítomné v pozemském bytí, ztrácejí svůj negativní smysl. Ve světle víry se smrt těla přemožena smrtí Kristovou (srov. Řím 6,4) stává nutným přechodem k plnosti nesmrtelného života.

6. Naše doba učinila velké kroky ve vědeckém poznání života, který je Božím darem a jehož jsme správci. Život musí být přijat, respektován a chráněn od svého počátku až po přirozený skon. S ním musí být hájena rodina, kolébka každého narozeného života.

Běžně se mluví o „genetickém inženýrství“, a naráží se tak na závatné možnosti, které dnes věda nabízí zasažením do samotných pra-

² Srov. JAN PAVEL II. Apoštolský list o křesťanském smyslu lidského utrpení *Salvifici doloris* (11. února 1984), 25.

menů života. Každý opravdový pokrok v této oblasti má být nutně povzbuzován k tomu, aby stále respektoval práva a důstojnost lidské osoby od jejího početí. Nikdo si totiž nemůže osobovat moc zničit nebo svévolně manipulovat životem lidské bytosti. Zvláštním úkolem těch, kteří pracují v oblasti pastorační péče nemocných, je učinit citlivými ty, kteří jsou činní v tomto choulostivém úseku, aby se cítili angažovaní stát vždy ve službách života.

U příležitosti Světového dne nemocných chci poděkovat všem, kteří působí v pastorační péči nemocných, zvláště biskupům, kteří se v různých biskupských konferencích starají o tento úsek, kaplanům, farářům a ostatním kněžím zaangażovaným v této oblasti, řádům a náboženským kongregacím, dobrovolníkům a těm, kteří neúnavně vydávají svědectví o Pánově smrti a zmrtvýchvstání oproti utrpení, nemoci a smrti.

Chtěl bych vyjádřit svoji vděčnost také pracovníkům ve zdravotnictví, zejména lékařům a ošetřovatelům, badatelům, zvláště těm, kteří se věnují objevování nových léků, a těm, kteří se starají o výrobu dostupných léků i pro méně zámožné.

Svěřuji všechny Nejsvětější Panně, uctívané v lurdské svatyni jako Neposkvrněné početí. Ona ať pomáhá každému křesťanu svědčit, že jediná pravá odpověď na bolest, utrpení a smrt je Kristus, náš Pán, mrtvý a vzkříšený pro nás.

Ze srdce uděluji Vám, ctihodný bratře, a všem, kteří se zúčastní slavení Světového dne nemocných, zvláštní apoštolské požehnání.

Ve Vatikánu 1. prosince 2003

Seznam dokumentů vydaných v této ediční řadě

1. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1994 (1993)
2. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě II. světového dne nemocných 11. února 1994 (1993)
3. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1994 (1993)
4. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti IX. a X. světového dne mládeže 1994–1995 (1994)
5. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni modliteb za povolání (1994)
6. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1994 (1994)
7. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni sdělovacích prostředků 15. května 1994 (1994)
8. Dopis papeže Jana Pavla II. rodinám (1994)
9. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni uprchlíků 1994–1995 (1994)
10. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1995 (1994)
11. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě III. světového dne nemocných 11. února 1995 (1995)
12. List papeže dětem u příležitosti roku rodiny (1995)
13. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1995 (1995)
14. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1995 (1995)
15. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni modliteb za povolání (1995)
16. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIX. světovému dni sdělovacích prostředků 28. května 1995 (1995)
17. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1996 (1995)
18. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě IV. světového dne nemocných 11. února 1996 (1996)
19. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k postní době 1996 (1996)
20. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1996 (1996)

21. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti XI. světového dne mládeže 1996 (1996)
22. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1996 v jubilejním roce jeho kněžského svěcení (1996)
23. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni modliteb za povolání 28. dubna 1996 (1996)
24. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1997 (1996)
25. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k přípravě na V. světový den nemocných 11. února 1997 (1996)
26. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1997 (1996)
27. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1997 (1997)
28. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1997 (1997)
30. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni sdělovacích prostředků 11. května 1997 (1997)
31. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1998 (1997)
32. Poselství papeže Jana Pavla II. k VI. světovému dni nemocných, Loreto 11. února 1998 (1998)
33. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1998 (1998)
34. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1998 (1998)
35. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1998 (1998)
36. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni modliteb za povolání 3. května 1998 (1998)
37. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni sdělovacích prostředků 24. května 1998 (1998)
38. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1999 (1998)
39. Poselství papeže Jana Pavla II. k přípravě VII. světového dne nemocných 11. února 1999 (1999)
40. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1999 (1999)
41. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1999 (1999)
42. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. ke XXXVI. světovému dni modliteb za povolání 25. 4. 1999 (1999)
43. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1999 (1999)
44. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni sdělovacích prostředků 16. května 1999 (1999)
45. *Incarnationis mysterium* – bula k vyhlášení Velkého jubilea roku 2000 (1999)
46. List papeže Jana Pavla II. umělcům (1999)
47. List papeže Jana Pavla II. starým lidem (1999)
48. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 2000 (1999)
49. Poselství papeže Jana Pavla II. k VIII. světovému dni nemocných (1999)
50. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2000 (2000)
51. Poselství papeže Jana Pavla II. o putování na místa spjatá s dějinami spásy (2000)
52. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 2000 (2000)
53. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2000 (2000)
54. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni modliteb za povolání 14. května 2000 (2000)
55. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIV. světovému dni sdělovacích prostředků 4. června 2000 (2000)
56. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2001 (2000)
57. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. února 2001 (2001)
58. Apoštolský list Jana Pavla II. daný motu proprio k prohlášení svaté Brigity Švédské, svaté Kateřiny Sienské a svaté Terezie Benedikty od Kříže za spolupatronky Evropy (2001)
59. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2001 (2001)
60. *Novo millennio ineunte* – apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr Jubilejního roku 2000 (2001)
61. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2001 (2001)
62. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. května 2001 (2001)
63. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni sdělovacích prostředků 27. května 2001 (2001)
64. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXII. světovému dni cestovního ruchu 27. září 2001 (2001)

65. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2002 (2001)
66. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. února 2002 (2002)
67. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2002 (2002)
68. Poselství papeže Jana Pavla II. k LXXVIII. světovému dni uprchlíků 2002 (2002)
69. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIX. světovému dni modliteb za povolání 21. dubna 2002 (2002)
70. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVI. světovému dni sdělovacích prostředků 12. května 2002 (2002)
71. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2002 (2002)
72. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXIII. světovému dni cestovního ruchu 2002 (2002)
73. *Misericordia Dei* – apoštolský list o některých aspektech slavení svátosti smíření (2002)
74. *Rosarium Virginis Mariae* – apoštolský list o modlitbě svatého růžence (2002)
75. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2003 (2002)
76. Poselství papeže Jana Pavla II. u příležitosti LXXXIX. světového dne uprchlíků 2003 (2003)
77. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2003 (2003)
78. Poselství papeže Jana Pavla II. k XI. světovému dni nemocných 2003 (2003)
79. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Dni mládeže v diecézích na Květnou neděli 13. dubna 2003 (2003)
80. Poselství papeže Jana Pavla II. k XL. světovému dni modliteb za povolání (2003)
81. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni sdělovacích prostředků (2003)
82. *Ecclesia in Europa* – posynodální apoštolská exhortace (2003)
83. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIV. světovému dni cestovního ruchu 2003 (2003)
84. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni míru 1. ledna 2004 (2003)
85. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni nemocných 11. února 2004 (2004)